

ကညီဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်

လံာ်တံာ်ကစီၣ်ဒီးအတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤအတံာ်ဟံာ်ဖျါ

လါးဃီး- ၂၇၅၀

တချုးလၢပဟံာ်ဖျါထီၣ်တံာ်မၤအသးဒီး ပှၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ် လၢတလါအံၤအပူၤန့ၣ် သးအိၣ်ဟံာ်ဖျါ ထီၣ်ဆိတံာ်ကစီၣ်လီၤဆိလၢ အတမၤတုၤအသးနီတဘျီဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတံာ်သ့ၣ်အုးသးကးအကစီၣ်လၢ ကီၢ်ကွီၣ် တဲၣ်အပူၤတခါန့ၣ်လီၤ. တလါအံၤ ၆ကီၢ်ပယီၤကွီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆါ ကၣ်ခဲနးဘျီရံၣ်တံာ်လီၤန့ၣ် ကဘီယူၤဟးဂီၤ လီၤတဲာ်ကွံာ်သၢဘျီ ၉သီအတံာ်ပူၤဒီး ပှၤသံဝဲ ၁၅ ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ပသးအုးယုာ်ဒီးပှၤလၢ အဟံၣ်ဖိယီဖိအတံာ်သကိး လီၤမူၤလီၤမၤကွံာ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီ ၆တံာ်ကဲထီၣ်အသးအခါ ပှၤတဂၤလၢအသးသမူပူၤဖျဲးထီၣ်လၢတံာ်သံတဂၤပသးခုယုာ်ဒီး အဟံၣ်ဖိယီဖိန့ၣ်လီၤ. တံာ်မၤအသးခဲလၢာ်ထံကီၢ်ပဒိၣ်စံးဝဲလၢအမ့ၢ်မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤအတံာ်တတၢ်တနါအယီလီၤ.

ဒ်ပှၤအါဂၤသ့ၣ်ညါဝဲအသိး ကီၢ်ပယီၤကွီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆါပှၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ် အဂီၢ်တံာ်ရဲၣ်တံာ်ကျဲၤဆူ ကီၢ်သၢဘျီတဘျီန့ၣ် IOM တံာ်ကရၢကရိတဖၣ်ဟံးမူဒါတုၤလၢအတံာ်ထီၣ်ဆူဘီကီး ကဘီယူၤအပူၤတစုလီၤ. အဲၣ်ဒီးဟံာ်ဖျါထီၣ်တံာ်ကဲထီၣ်အသးတနီၤ လၢအမ့ၢ်တံာ်လီၤဘဉ်ယီၣ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်တံာ်ဟံာ်ဖျါထီၣ်ပှၤတဂၤဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဖုတကရၢအတံာ်ကမၣ်ဘဉ်. မ့ၢ်တံာ်ဟံာ်ဖျါလၢတံာ်ကဟံာ်သ့ၣ်ဟံးဒီးဘျီက့ၤအီၤအဂီၢ်လီၤ. IOM ဟံးမူဒါလၢ တံာ်ဆူထီၣ်ဆူလီၤပှၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ် လၢကလံၤထံးန့ၣ်နီၣ်ဖိ,အူပုၣ်, ကလံၤစီးန့ၣ် မဲၢ်ရၢမိၢ်, မဲၢ်လးအူလၢတံာ်မၤကွံာ်တံာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဒီး အလီၢ်ခါၣ်သးမ့ၢ်ဝဲဖဲဝဲၣ်မဲၢ်ဆီးန့ၣ်လီၤ. လၢကလံၤထံးတကပၤ တံာ်ကဲထီၣ်အသးသတူၢ်ကလံာ်တအိၣ်သန့က့ လၢကလံၤစီးတကပၤ တံာ်ကဲထီၣ်အသးသတူၢ်ကလံာ် အိၣ်ဝဲ ခံၣ်ချီလီၤ. တံာ်သံတံာ်ဟါမၤတအိၣ်, တံာ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးနးနးကလံာ်တအိၣ်အယီ မ့ၢ်တံာ်သးခုလီၤ. ဘဉ်ဆဉ် တံာ်ဒ်အံၤအသိးသုတမၤလၢအသးတဂ့ၤအဂီၢ် IOM ကြၢးမၤဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ်အတံာ်ဖဲးတံာ်မၤရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘဉ်ဟံာ်ဖျါထီၣ်ပှၤအါဂၤအတံာ်ထံၣ်န့ၣ် IOM သိလုၣ်အကျိၤတဖၣ်ဒီး နီၣ်သိလုၣ်ချ့ဒီး တပျုၣ်တပျီၤန့ၣ်လီၤ. ဆၢကဆတီၢ်ခဲအံၤ မ့ၢ်တံာ်စူၤခါအယီ ကျဲၤတနီၤထံးအိၣ်လီၤကလံၤဝဲဒီး ကစၢ်လီၤပှၤအါထီၣ် အယီအဲၣ်ဒီး ယုကညးလၢတံာ်ကဟံာ်သ့ၣ်ဟံးတံာ်ဂ့ၤတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တံာ်ဟံာ်ဖျါထီၣ် (၁၄/၇/၂၀၁၁) တံာ်မၤအသးန့ၣ် IOM သိလုၣ်ခံၣ်အကျိၤတခိၣ်ဖဲအလီၤကစၢ်န့ၣ်ဒုခံလီၤဝဲတကပၤဒီး ပှၤလဲၤတံာ်ဖိဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးဝဲတနီၤလီၤ. ဖဲပှၤလဲၤကွံာ်သိၣ်လုၣ်လီၤတကျၢ်အလီၤန့ၣ် ပှၤသ့ၣ်ညါဘဉ်လၢပှၤနီၣ်သိလုၣ်မ့ၢ်နီၣ်ဝဲကယီၤကယီၤန့ၣ် တမ့ၢ်လၢ တံာ် ကကဲထီၣ်အသးဒ်အံၤဘဉ်. တံာ်လီၢ်အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တံာ်က့ၣ်နၢၣ် (တမ့ၢ်က့ၣ်စုနၢၣ်ဘဉ်) ကဟံာ်တီၣ်အယီသိလုၣ်လီၤ သဖျုး သုညီကဒ်လီၤ. ပှၤနီၣ်သိလုၣ်မ့ၢ်ပလီၢ်အသးန့ၣ်တမ့ၢ်လၢသိလုၣ်လီၤသဖျုးလီၤတကျၢ်ဘဉ်. မ့ၢ်ယုာ်ဒီး မဲၢ်ဆီးအဘၢၣ်စၢၤသိလုၣ်လီၤတကျၢ်ကဲထီၣ်အသးအိၣ်ခံၣ်ချီလံလီၤ. လၢတံာ်န့ၣ်အယီ မ့ၢ်တံာ်ဟံာ်ဖျါထီၣ်လၢ တံာ်ဒ်အံၤအသိးသုတမၤလၢအသးတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်တံာ်ဟံာ်ဖျါထီၣ်ပှၤတဂၤဂၤအတံာ်ကမၣ်ဘဉ်.

တလါအံၤအဲၣ်ဒီးဟံာ်ဖျါထီၣ် RTP (Right to Play) အတံာ်သးအိၣ် (တံာ်မၤဂ့ၤ) ဖျါဖျါလီၤ. တမ့ၢ်တံာ် ပတြၢ အိၣ်အုးဘဉ်. မ့ၢ်ဒ်တံာ်ဟံာ်ပနီၣ် RTP အတံာ်မၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

KRC အတံာ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤအဖီလၢ KRCEE ဟံးမူဒါလၢဒဲကဝီၤန့ၣ်လၢ တံာ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့ အကျိၤန့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ပှၤဟ့ၣ်မၤဘျီတံာ်တဖၣ်မၤစ့ၢ်လီၤကွံာ်တံာ်ဟ့ၣ်မၤစ့ၢ်တဖုတတံာ်အယီ KRCEE

ဘဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲၣ်ဒီး တၢ်ကိတ်ခဲအါမးန့ၣ်လီၤ. လီၤဆီၣ်တၢ်ကိတ်သရၣ်တဖၣ်တၢ်မၤစၢၤလီၤစ့ၤအယီၤ ဟးထီၣ် ကွၢ်လၢတၢ်မၤအါမးန့ၣ်လီၤ. RTP ကမၤစၢၤဝဲကိတ်သရၣ် ၁၆၄ ဂၤဝဲ တၢ်မၤလိန့ၣ်အဝဲအံၤအကတၢ် အတၢ် ကိတ်ခဲဘဉ်ဃး တၢ်မၤစၢၤလါလဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်အဝဲအံၤပဘဉ်စံးလၢအမ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်အမ့ၢ်လီၤဆီၣ်လၢ KRCEE အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤတၢ်မၤလိန့ၣ်လၢအကဟဲ (၂၀၁၁-၁၂ တၢ်မၤလိန့ၣ်) အဂီၢ် ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်န့ၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ထုကဖၣ်ဘဉ်ဒီး ပမၤတၢ်အဂၤတသ့နီၣ်တမံၤဘဉ်.

ဖဲလၢပကွဲးတၢ်ဟံၣ်ဖျါအံၤ အဆၢကတီၢ်ဒုၣ်လဲၣ်လၢမဲၣ်ရၢမိၢ်, မဲၣ်လးအူဒဲကဝီၤပူၤထံဒိၣ်ဒီး တၢ်ဟးဂီၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲအါမးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဟံၣ်လီၤထွံကွၢ်, တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလီၤထွံကွၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပမ့ၢ်ထီၣ်သဒ္ဒြါဒီး တၢ်ဟးဂီၢ်ဟးဂီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢန့ၣ် ပစံးလၢအမ့ၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆံးတၢ်စ့ၤ, ဘဉ်ဆဉ်လၢပဝဲပှၤဆံးပှၤစ့ၤတဖုအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ကိတ်ခဲဒီးဒိၣ်တမံၤလၢပကွၢ်ဆၢဉ်မဲၣ်ဘဉ်အီၤကိတ်ခဲကစီၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်လၢလၢ တံၤသကိးဟီၣ်ခိၣ် တၢ်ကရၢ ကရိတဖၣ် သုတကွၢ်ကဟံၣ်စ့ၢ်ကိးပတၢ်ကိတ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢအကပၤကပၤန့ၣ် တၢ်ကိတ်ခဲတၢ်တလၢတပျဲတဖၣ်အိၣ်ဝးတရံး KRC လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ဟံၣ်ကစၢ်အတၢ်သးအိၣ်ဒီး ပှၤဟ့ၣ်မၤဘျုးတၢ်တဖၣ်အတၢ်မၤစၢၤအယီၤ, ပှၤလူၤလၢခိၣ်ဖိတဂၤအသိး ဘဉ်ကိ ဘဉ်ခဲဖိတဖၣ်အိၣ်မူဘဉ်ဒီးအဖၢမ့ၢ်လီၤ.

ပကထူၣ်ဖျးထီၣ်ကွၢ်လၢ တၢ်ကိတ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်အဂီၢ် လၢပူၤအံၤအကတီၢ်ဖဲလဲၣ် ဆိကမိၣ်တဘဉ် လၢဘဉ်. ပစံးဘျုးဘဉ်ပှၤကိးဂၤဒဲးလီၤ.

ပတူၢ်လိာ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်လီၤ!

တလိဘဉ်တလိတ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်ဟ်ဖျါ
လါဃိး - ၂၀၁၁

- ၈.၇.၂၀၁၁ - KRC နံၣ်ရှဲၣ်ဒီးဂ့ၢ်ဝိမူဒါခိၣ်(၂) လဲၤအိၣ်သကိးမဲၢ်လးဒဲကဝီၤ ကမံးတံၢ် လၢတၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးဘဉ်ဃး တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တဖၣ် ဒီးစံးကတိၤတဲၣ်န့ၢ်ပၢၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါလၢအဘဉ်ထွဲဒီး CoC ဖဲမဲၢ်လးဒဲကဝီၤဝဲၤဒီးန့ၣ်လီၤ.
- ၁၂.၇.၂၀၁၁ - KRC ကမံးတံၢ်တနီၤလဲၤထီၣ်ဝဲ(Gender sensitivity workshop) ဘဉ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤ လၢ TBBC,KRC,ARC ဒီး IRC ဖဲမုၢ်ယုၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၄.၇.၂၀၁၁ - KRC ခၢၣ်စး လဲၤထီၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဘျါဘဉ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤလၢ LAC ဒီး UNHCR ဖဲ UNHCR ဝဲၤဒီး န့ၣ်လီၤ.
- ၁၄.၇.၂၀၁၁ - အူပုၣ်တၢ်ဆဲးကျိးမူဒါခိၣ်ဒီးကူၣ်သ့မူဒါခိၣ်လၢ KRC လဲၤအိၣ်သကိးအူပုၣ်ဒဲကဝီၤ ကမံးတံၢ် ဒီးတဲၣ်န့ၢ်ပၢၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ CoC အလံာ်နံၣ်ကျဲၤဒီးမူဒါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၈.၇.၂၀၁၁ - KRC ဂ့ၢ်ဝိမူဒါခိၣ်ဒီးဆူၣ်ချ့မူဒါခိၣ်(၂) လဲၤထီၣ်ဝဲ DMLS တၢ်တၢ်ပိၣ်အိၣ်သကိး ဘဉ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤလၢ LAC ဒီး UNHCR ဖဲမဲၢ်လးဒဲကဝီၤန့ၣ်လီၤ.
- ၁၉.၇.၂၀၁၁ - KRC ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ လဲၤထီၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဒဲကဝီၤကမံးတံၢ်ဒီး CoC ကမံးတံၢ်လၢမဲၢ်ရၤမိၢ်ဒီးမဲၢ်လးအူ, စံးကတိၤတဲၣ်န့ၢ်ပၢၢ်ဘဉ်ဃး CoC ကမံးတံၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအမူအဒါဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢဒဲကဝီၤကမံးတံၢ်ဒီး CoC ကမံးတံၢ်အဘဉ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.
- ၂၂.၇.၂၀၁၁ - KRC နံၣ်ရှဲၣ်သဃဲၤ ဒီးဂ့ၢ်ဝိမူဒါခိၣ် လဲၤအိၣ်သကိးနိၣ်ဖိဒဲကဝီၤကမံးတံၢ်ဒီး CoC ကမံးတံၢ်, တၢ်လၢကဘဉ်ဟူးဂဲၤမၤဝဲဒီးအတၢ်စိကမိၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂၅.၇.၂၀၁၁ - KRC ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤဒီး အူပုၣ်တၢ်ဆဲးကျိးမူဒါခိၣ် လဲၤအိၣ်သကိးအူပုၣ်ဒဲကဝီၤကမံးတံၢ်ဒီးတၢ်ပိၣ်သကိးဘဉ်ဃး ဒဲကဝီၤပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး ကရၢသဘျုးအတၢ်မၤသကိး, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ်ကိၤဒီး, တၢ်ဆုၢ်ထီၣ်ဆုၢ်လီၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ပိးလီၤ အတၢ်သဘဉ်ဘျုးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.